

Dosarul nr. 2r-698/21

Prima instanță, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud.: V. Chisilița)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, A. Malî, I. Dutca)

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Cernomoreț Marian,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 împotriva lui Cernomoreț
Marian, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la
încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea depusă de Cernomoreț Marian cu privire la repunerea apelului
în termen și s-a restituit apelul declarat de Cernomoreț Marian împotriva hotărârii
din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău ca fiind depus în
afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 12 februarie 2016 ÎMGFL nr. 15 a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Cernomoreț Marian, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica”
solicitând încasarea datoriei în sumă de 5479,30 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a
fost admisă acțiunea depusă de ÎMGFL nr. 15. S-a încasat din contul lui Cernomoreț
Marian în beneficiul ÎMGFL nr. 15 suma de 4245,74 de lei cu titlu de datorie și suma
de 270 de lei taxa de stat.

La 29 iunie 2021, Cernomoreț Marian a depus cerere de apel împotriva hotărârii
primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea
hotărârii din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cu remiterea
cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369
alin. (1) lit. b) CPC, a fost respinsă cererea depusă de Cernomoreț Marian, privind
repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul lui Cernomoreț Marian, ca
fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze
repunerea în termen.

La 23 august 2021, Cernomoreț Marian, a depus cerere de recurs împotriva
încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 07
iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă
prin repunerea apelului în termen și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de
apel.

În motivarea recursului Cernomoreț Marian, a indicat că nu a fost informat despre procesul de judecată, cauza a fost examinată în absența sa, despre emiterea hotărârii nu a fost informat. Cu hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău până în prezent nu a avut posibilitate să facă cunoștință. La data de 04 iunie 2021 a depus o cerere de a lua cunoștință cu materialele cauzei, dar i s-a refuzat.

Consideră Cernomoreț Marian că culpa nedepunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care a examinat cauza în lipsă și nu i-a expediat dispozitivul hotărârii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 23 iulie 2021 în adresa recurentului (f.d. 86), dar date care ar confirma recepționarea acestora la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 23 august 2021 este în termen.

La 02 noiembrie 2021 în adresa ÎMGFL nr. 5 și SA „Termoelectrica” a fost expediată copia recursului declarat de Cernomoreț Marian cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (93), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea

nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 22 septembrie 2016 Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă acțiunea depusă de ÎMGFL nr. 15.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 29 iunie 2021 Cernomoreț Marian, a depus cerere de apel, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Ca urmare, prin încheierea din 07 iulie 2021, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de Cernomoreț Marian, privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul lui Cernomoreț Marian, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de Cernomoreț Marian peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost pronunțat la 22 septembrie 2016, iar cererea de apel a fost depusă de către Cernomoreț Marian abia la 29 iunie 2021, aproximativ peste 5 ani de zile, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de *22 octombrie 2016 (sîmbătă), cererea de apel urmând a fi depusă în următoarea zi lucrătoare.*

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelantul Cernomoreț Marian a solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 CPC, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 102 alin. (4¹), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară. Prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmânare a citației. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Cernomoreț Marian precum că cauza a fost examinată în absența sa. Or, cert este faptul că recurentul a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău se află spre examinare prezenta cauză civilă, recepționând la data de 01 martie 2016 citația pentru ședința de judecată a primei instanțe fixată pentru data de 04 aprilie 2016, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție (f.d. 21), ședință la care Cernomoreț Marian a participat înaintând cereri și demersuri.

De asemenea, Cernomoreț Marian, a participat la ședințele de judecată a primei instanță din 17 mai 2016 cauza fiind amânată pentru data de 23 iunie 2016 despre ce recurentu/pârât a semnat recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 37).

Totodată, prin telefonogramă (f.d.53) greșierul a anunțat participanții la proces că ședința de judecată stabilită pentru data de 23 iunie 2016 va avea loc la data de 24 iunie 2016.

La fel, potrivit recipisei anexate la materialele cauzei (f.d.58), Cernomoreț Marian a semnat că este înștiințat de examinarea cauzei pentru data de 22 septembrie 2016, ședință la care nu s-a prezentat.

Nu poate fi reținută alegația invocată de Cernomoreț Marian precum că nu a știut de existența litigiului, despre emiterea hotărârii din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Este irelevant argumentul recurentului precum că culpa nedeunerii în termen a cererii de apel se datorează primei instanțe care nu i-a expedit dispozitivul hotărârii. Or, odată ce încă la data de 04 aprilie 2016 Cernomoreț Marian a aflat că pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău se află spre examinare prezenta cauză civilă,

urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, recurentul Cernomoreț Marian nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflare dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare,

reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cernomoreț Marian.

Se menține încheierea din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 15 împotriva lui Cernomoreț Marian, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic